

РОЛЬ САМООСВІТИ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ

Виступ на семінарі

учитель математики та інформатики
другої категорії,
Гаркуша Ірина Леонідівна

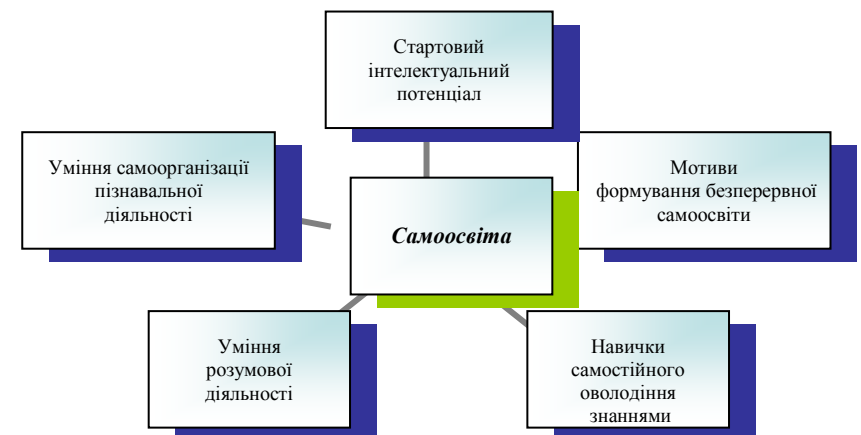
Фастів-2015

РОЛЬ САМООСВІТИ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ

Самоосвіта – це безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення педагогів.

Самоосвіта вчителя є основною формою підвищення педагогічної компетентності, яка складається з удосконалення знань та узагальнення педагогічного досвіду шляхом цілеспрямованої самоосвітньої роботи. Самоосвіта здійснюється індивідуально або колективно. Суто індивідуально її може виконувати високорозвинена особистість, діяльність якої продуктивна і творча.

Основні компоненти самоосвітньої діяльності

1.

Стартовий інтелектуальний потенціал – це певний обсяг знань, умінь та навичок, набутих учителем. Знання – фундамент пізнавальної діяльності. При постійному саморозвитку вчителя постійно удосконалюється рівень інтелектуальної компетентності вчителя, а саме:

- стан науково-теоретичної підготовки;
- стан психолого-педагогічної підготовки;
- стан методичної підготовки;
- стан технологічної підготовки.

2.

Мотиви формування безперервної самоосвіти.

Під мотивацією розуміють сукупність внутрішніх та зовнішніх сил, які збуджують педагога до діяльності та надають їй певного смислу. Серед мотивів найчастіше зустрічаються:

- прагнення до постійного самовдосконалення;
- прагнення до самовираження ;
- прагнення самореалізації та самоствердження особистості;
- професійне зростання;
- розширення кругозору;
- підвищення рівня розвитку усіх видів компетентностей;
- наявність пізнавальної зацікавленості;

- С**
- створення позитивного іміджу серед учнів, батьків, колег;
 - підвищення кваліфікаційної категорії під час атестації;
 - отримання нагород;
 - підвищення особистісного рейтингу на різних рівнях підпорядкування.

Психологи виділяють в структурі мотивації такі компоненти:

- самосвідомість,
- самовиховання,
- самонавчання.

М 3.

Навички самостійного оволодіння знаннями – це навички, набуті людиною на підставі власних психофізіологічних особливостей та удосконалені у процесі життєдіяльності:

- читання;
- слухання;
- спостереження;
- експеримент.

4.

Уміння розумової діяльності:

- чуттєве пізнання;
- техніка мислення;
- вибір проблем та шляхів рішення.

5.

Уміння самоорганізації пізнавальної діяльності – це вибір джерел пізнання:

- вибір форм самоосвіти;
- планування;
- організація робочого місця;

самоорганізація;
самоаналіз; самоконтроль.

Адже, учитель – це головна фігура оновлювальної технологічної школи.

Педагог – представник однієї з найбільш соціально значимих людських професій, праця якого спрямована на розвиток і формування людини.

Проблема особистості педагога як суб'єкта педагогічної діяльності, компетентного та здатного до саморозвитку знаходить віддзеркалення в сучасних працях українських та російських науковців. Розвитку професійно-педагогічної компетентності присвячені дослідження таких українських науковців як Н.М. Бібік, Л.С. Ващенко, М.І. Жалдак, О.І. Локшина, О.В. Овчарук, Л.І. Парашенко, О.І. Пометун, О.Я. Савченко, І.В. Табачек, О.І. Шувалова та інших, російських науковців В.А. Адольфа, Є.В. Бондаревської, В.Н. Введенського, І.А. Зимньої, І.Ф. Ісаєва, Н.В. Кузьміної, А.К. Маркової, Н.Н. Нацаренус, А.П. Тряпициної, А.В. Хуторського та інших.

У Реформування освіти в Україні є частиною процесів оновлення освітніх систем, пов'язаних з визнанням значимості знань як рушія суспільного добробуту та прогресу.

Стає очевидним, що досягнення мети сучасної освіти пов'язане з особистісним потенціалом учителя, його загальною та професійною культурою, без яких неможливе вирішення наявних проблем навчання та виховання відповідно до нових освітніх парадигм.

Сучасному учителеві необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей. Ця проблема зафіксована у державній національній програмі "Освіта", де наголошується, що один з головних шляхів реформування освіти полягає в необхідності "підготовки нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професійного та загальнокультурного рівня". У Концепції загальної середньої освіти зазначена необхідність розв'язання проблеми підготовки вчителя, який усвідомлює свою соціальну відповідальність, постійно дбає про своє особистісне і професійне зростання, уміє досягти нових педагогічних цілей.

Якщо мова йде про школу, то, звичайно, йдеться і про вчителя, який є вирішальною фігурою у здійсненні всіх завдань школи. Проблема

вчительської праці, його професійної майстерності має глибокі історичні і соціальні корені. Розглядали її ще античні мислителі (Аристотель, Квінтіліан, Платон), та особливо ґрунтовно це питання досліджувалося у ХІХ – ХХст. Світовий досвід вчить і стверджує, що ХХІ ст. – епоха інформаційних технологій.

Тому, широке впровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій навчання, що базуються на комп'ютерній підтримці навчально-пізнавальної діяльності, відкриває перспективи щодо гуманізації навчального процесу, розширення та поглиблення теоретичної бази знань і надання результатам навчання практичної значущості, інтеграції навчальних предметів і диференціації навчання відповідно до запитів, нахилів та здібностей учнів, інтенсифікації навчального процесу й активізації навчально-пізнавальної діяльності, посилення спілкування учнів і викладача та учнів між собою і збільшення питомої ваги самостійної навчальної діяльності дослідницького характеру, розкриття творчого потенціалу учнів і викладачів з урахуванням їхніх позицій та вподобань, специфіки перебігу навчального процесу.

Тому, ми можемо відокремити певні ланки, які можна отримати в процесі використання інформаційних технологій. Це перш за все:

Тому саме, значну роль у інформаційних технологіях навчання відіграють програмно-педагогічні засоби навчання окремих предметів. Це:

•електронні посібники – електронні навчальні видання, які доповнюють підручники та містять навчальний матеріал з певного предмету, окремих розділів навчальної дисципліни, факультативного курсу або курсу за вибором, найчастіше представлений з використанням мультимедійних засобів; наприклад, **Педагогічний програмний засіб «Фізика, 10-11»** (рис. 1.2 а), **Педагогічний програмний засіб**

«Алгебра, 11 клас»

• **електронні (віртуальні) практикуми** – електронні навчальні збірки практичних завдань і вправ, у тому числі:

– **віртуальні лабораторії**, наприклад, **Віртуальна хімічна лабораторія. 8-11 кл.** (рис. 1.2 б);, **Програмно-методичний комплекс «DG – динамічна геометрія»**

– **електронні тренажери**, наприклад, **«Майстер-клас»**. **Клавіатурний тренажер з української мови;**

– **електронні задачки**, наприклад, **Електронний задачник «Фізика. 7-9»**, **Програмне середовище «Система лінійних рівнянь»;**

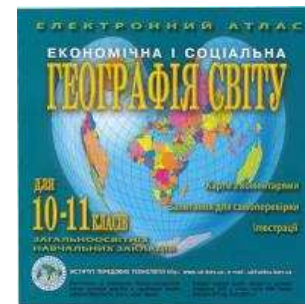

Рис. 1.2. Приклади педагогічних програмних засобів

• **електронні засоби контролю навчальних досягнень учнів** – комп'ютерні програми, призначені для створення тестових завдань, проведення тестування та фіксації результатів; наприклад, **Система інтерактивного тестування «Школяр»;**

• **мультимедійні засоби ілюстративного і довідникового призначення:**

– **електронні атласи** – електронні колекції зображень різних об'єктів (карти, креслення, малюнки та ін.) із засобами навігації та пошуку; наприклад, **Електронний атлас «Економічна і соціальна географія світу, 10-11 клас»** (рис. 1.2 в);

– **електронні хрестоматії** – електронні навчальні видання літературно-художніх, історичних та інших друкованих творів, музичних творів, творів образотворчого чи кіномистецтва або їх фрагментів; наприклад, **фонохрестоматія «Шкільна колекція»**. **Фонохрестоматія для 10-**

12 класів з англійської мови;

– *електронні енциклопедії* – електронні довідникові видання, що містять основні відомості з однієї чи кількох галузей знань та практичної діяльності, подані у коротких статтях, доповнені аудіо- та відеоматеріалами, засобами пошуку та відбору довідникових матеріалів; наприклад, **Електронна база знань «Людина, суспільство і світ»**, **Електронна енциклопедія «Міфи народів світу»**;

– *електронні словники* – електронні видання словників державної або іноземних мов, що містять засоби пошуку слів та словосполучень і доповнені можливістю прослуховування фрагментів словника; наприклад, **Навчальне середовище «1001 слово»** (рис. 1.2 г)

математичні процесори:

GRAN, DG - Динамічна геометрія (рис. 1.3 а), **Microsoft Mathematics** (рис. 1.3 б), **MathCad, EUREKA, MathLab, Maple, DERIVE, Advanced Grapher**

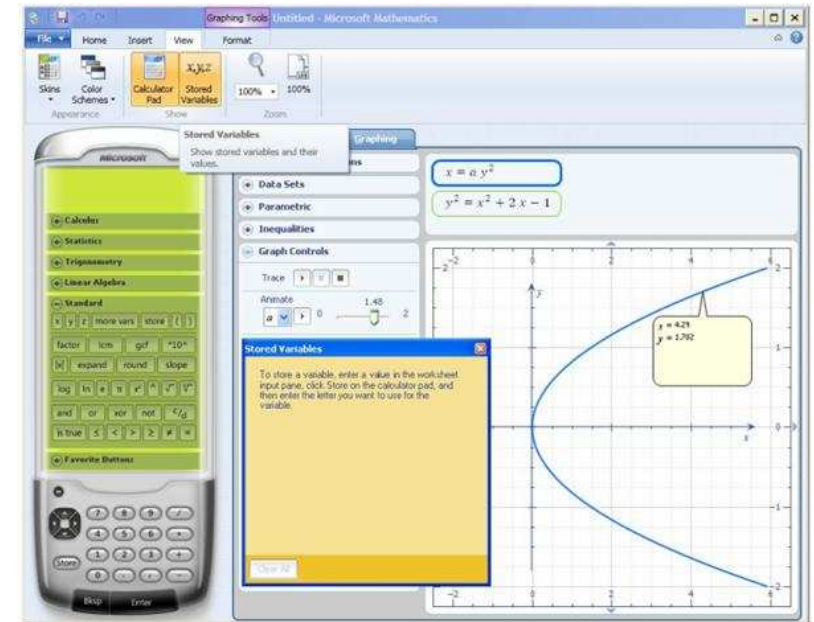

Рис. 1.3. Приклади математичних процесорів та інші.

Існують комбіновані ППЗ, в яких поєднані програмні засоби з різних груп, наприклад, **Інтегрований електронний комплекс «Економічна та соціальна географія світу»**. Вони отримали узагальнену назву **мультимедійні або інтерактивні курси**.

Програмні засоби навчального призначення для вивчення різних предметів можна, наприклад, отримати безкоштовно на сайті **Острів знань** (<http://www.ostriv.in.ua>) у розділі **Сервіси** ⇒ **Файловий архів** ⇒ **Електронні засоби навчання**.